

Rām.; रतिवलयपदांके कौटे Ku. 2. 64 marked with the signs or traces &c.; मङ्गोवांके शय Me. 86; a stain, spot, stigma, brand; ईदोः किरणेष्विवां-कः Ku. 1. 3; कञ्चां कृतांको निर्वास्यः Ms. 8. 281.—3 A numerical figure; a number; the number 9.—4 A side, flank; proximity, reach (connected with 1 above); समुत्सुकैवांकुमुपैति सिद्धिः Ki. 3. 40; प्रेम्णापकंटे मुहरंकभा-जो रत्नावलीरंजुधिरावबंध Si. 3. 36; सिंहो जंबुकर्मकभागतमपि व्यक्तवा निहंति द्विप Bh. 2. 30; Ki. 17. 64, See -°आ-गत below.—5 An act of a drama, for its nature &c, See S. D. 278.—6 A hook or curved instrument.—7 A species of dramatic composition, one of the ten varieties of रूपक, See S. D. 519.—8 An ornament (भूषण).—9 A sham fight, military show (चित्रयुद्ध).—10 A coefficient.—11 A place.—12 A sin, misdeed.—13 A line, curved line; a curve or bend generally, the bend in the arm.—14 The body.—15 A mountain. [cf. L. *uncus*; Gr. *ogkos*].—**Comp.**—अंक [अंके मध्ये अंकाः शतपत्रा-दिचिह्नानि यस्य Tv.] water.—**अवतारः** when an act, hinted by persons at the end of the preceding act, is brought in continuity with the latter, it is called अंकावतार (descent of an act), as the sixth act of *Sakuntalā* or second of *Mālavikāgni- mitra* (अंकांते सूचितः पञ्चैस्तदंकेस्याविभागतः। यवांकीवतरत्येषांकावतार इति स्मृतः S. D. 311). The *Dasarūpa* defines it differently; अंकावतारस्वकांते पातौक-स्याविभागतः। एभिः संसृच्येत्सूच्यं दृश्यमैकेः प्रदर्शयेत् 1. 56.—**आगत, गत** *a.* [दि. त.] come within the grasp or reach; सि-हत्वं °सत्त्ववृत्ति R. 2. 38; त्रियं युवाप्यं-कगतमभोक्ता R. 13. 67.—**करण** marking, branding &c.—**तंत्र** the science of numbers (arithmetical or algebraical).—**धारणं-णा** 1. bearing or having marks, such as those on the body of a *Vaishyava*. 2. manner of holding the person, figure.—**परिवर्तः** [स. त.] 1. turning on the other side. 2. rolling or dallying in the lap or on the person; अपि कर्णजाह-विनिवेशिताननः प्रियया तदंकेपरिवर्तमापुयां Māl. 5. 8 (an occasion for) embrace (अंके कौटे सर्वतोभावेन वर्तने इदयालिंगने इत्यर्थः—*Jagaddhara*; so °परिवर्तितः भर्तुः °नी भव M. 3.—**पादव्रत** N. of a *Vrata*; title of a chapter in the *भविष्योत्तरपुराण*.—**पालि**—ली [पा-अलि ष. त. वा. जीप] 1. the extremity or region of the lap (कौटेप्रांत or प्रदेश); a seat in the

lap; hence, an embrace; नावद्गाढे वितर सकुदप्येकपालीं प्रसीद् Māl. 8. 2. 2. [अं-केन पालयति पाल-इ. त. त.] a nurse. 3. (—ली) a variety of plant, Piring or *Medicago Esculenta*; वेदिकाख्यगंधद्रव्यं].—**पाशः** [अंकः पाश इव बंधनेनेव पातन-हेतुर्थेव Tv.] an operation in arith-metic by which a peculiar concate-nation or chain of numbers is form-ed by making the figures 1, 2 &c. exchange places (स्थानांतरेकादिचयांक-घातः संख्याविभेदा नियतैः स्युरंकैः। भक्तौक-मित्याकसमासनिघ्नः स्थानेषु युक्तो मितिसंयु-तिः स्यात् See Līlā. 240); (न गुणे न हरो न कृतिर्न घनः इदस्तथापि दुष्टानां। गर्वित-गणकवद्गनां स्यात् पातोऽवश्यमंकपाशेऽस्मिन्).—**पूरणं** multiplication of numbers or figures.—**बंधः** forming the lap, bending the thighs into a curve and squatting down. 2. branding with a mark that resembles a headless trunk (अशिरःपुरुषाकारौकः).—**भाज** [अंके भजते उप. स.] 1. seated in the lap or carried on the hip, as an infant. 2. being within easy reach, drawing near, soon to be obtained; अविरहितमनेकेनांकभाजा फलेन Ki. 5.52. 3. premature, early ripe, forced fruit.—**मुखं** (or आस्यं) that part of an act, wherein the subject of all the acts is intimated, is called अंकमुख, which suggests the *germ* as well as the *end*, *e.g.* in *Māl.* 1 कामदकी and अवलो-कित्ता hint the parts to be played by भूरिवसु and others and give the ar- rangement of the plot in brief (यत्र स्यादंके एकस्मिन्कानां सूचनाखिला। त-दंकेमुखमित्याहुर्वाजायथ्यापके च तत् || S. D. 312). The *Dasarūpa* defines it thus: अंकांतपात्रैरकास्यं लित्रांकस्यार्थसूचनात्। *i. e.* where a character at the end of an act cuts short the story and in- troduces the beginning of another act; as in the second of *Mv.*—**लौड्यः** [अंकेन लौड्यते असौ] a kind of tree (चिचोट) ginger.—**लोपः** subtraction of numbers.—**विद्या** the science of numbers, arithmetic.—**अंकनं** [अंक-करणे भावे वा ल्युट्] 1 A mark, token; स्नेहांकनानि Māl. 9.46 marks of love.—2 Act of marking.—3 Means of marking, stamping, &c.—**अंकसं** [अंकोस्मिन्नास्ति-अच्] Having marks; trappings (°) (वर्षे आपपदिके).—**अंकिन्** *m. n.* [अंकः आलिंगनस्थानत्वेन अस्यास्ति, अंक-इनि] A sort of drum or tabor (अंकेनालिन्य वादनीयो मृदंगाधिवाप-भेदः क्रीडाविविशिष्टम्) °नी [अंकानां स-मूहः; खलादि० इनि जीप] 1 A number of marks or signs.—2 A woman hav- ing marks (of branding &c.).

अंक्य *a.* [अंक-प्यत्] Fit to be branded, marked or counted.—**अंक्यः** [अंके कौटे स्थापयित्वा वायते असौ, यत्, or अंके साधु; अंक-य] A sort of drum or tabor (साधनालत्रयायामः चतुर्दशांगुलाननः। हरीतक्याकृतियैः स्यादंकेयोके स हि वायते).

अंकतिः [अंच-गतौ अति कृत्ये; अंचेः को वा Up. 4.61; अंकतिः अंचतिर्वा] 1 Wind.—2 Fire.—3 *Brahmā*.—4 A *Brahmāna* who keeps the sacred fire.—**ति-** ती *f.* Going; one who goes.

अंकस् *n.* [अंच-असुन् कृत्ये] 1 A mark.—2 The body.

अंकुटः (ety. ?) A key.

अंकुप Ved. Water.

अंकुरः-रं [अंकु-उरच् Up. 1.38] A sprout, shoot, blade; र्भांकुरेण चरणः क्षतः S. 2.10; oft. in comp. in the sense of 'pointed', 'sharp' &c.; मकरवक्त्रदंष्ट्रांकुरात् Bh. 2. 4 pointed jaws; नृसिहस्य नखांकुरा इव K. 4 pointed nails; कुरंदकविपांडुरं स्थति धाम दीपांकुराः Vb. 4.1; पतंगपवनव्या-लौलदीपांकुरच्छायाचंचल Bh. 3. 68 unsteady like the pointed flame of a lamp; (fig.) scion, offspring, pro- geny; अनेन कस्यापि कुलांकुरेण S. 7.19 sprout or child of some one; अन्व-यांकुरं Dk. 6.—2 Water.—3 Blood.—4 A hair.—5 A tumour, swelling.

अंकुरित *a.* [अंकुरा अस्य संजाताः, ता-रका० इतच्] Having sprouts; °तं मन-सिजेनेव V. 1. 12 as if Love has put forth sprouts; °घर्मसलिलः Dk. 125 with drops of perspiration bursting forth.

अंकुरकः [अंकयते तृणादिना संचीयतेऽसौ; अंच-युरच् ततः क] An abode of birds, animals, a nest (of birds).

अंकुशः [अंक-लक्षणे उवाच् Up. 4. 107] A hook, a goad; Proverb: विक्रीते करिणि किमंकुशे विवादः why higggle about a trifling thing when the whole bargain (of which it forms part) has been struck (the goad ought to follow the elephant); सं-निवेद्य कुशावल्यां रिपुनागांकुशं कुशं R. 15. 97; (fig.) one who checks, a corrector, governor, director; स्यजति तु यदा मोहान्मार्गं तदा गुरुरंकुशः Mu. 3. 6; कुशं द्विषामंकुशं R. 16. 81; a re-straint or check; निरंकुशाः कवयः poets have free license or are unfettered.—**शी** one of the 24 Jaina Goddesses. [cf. Germ. *angel*.]—**Comp.**—**म-हः** an elephant-driver; अन्वेतुकामोऽम-मतांकुशमहः Si. 12.16—**गुर्धरः** [तु. त. अंकुशेन दृष्टेन धार्यते] a restive elephant.—**धा-रित्** *m.* a keeper of an elephant.—**मु-**